

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut.

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om politiets virksomhed
(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet)

Begrundelse

Naalakkersuisut har modtaget udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om politiets virksomhed (politiloven).

Anordningen har til formål at etablere et tidssvarende lovgrundlag for politiets virksomhed og herunder fastlægge de grundlæggende principper for politiets magtanvendelse som led i den almindelige ordenshåndhævelse. Der skabes med anordningen klare lovregler på området, hvilket styrker borgernes retssikkerhed samtidig med, at politiet får et klart retligt grundlag at arbejde ud fra i de situationer, hvor politiets varetagelse af de pålagte opgaver gør det nødvendigt at foretage indgreb over for borgerne, eventuelt under anvendelse af magt.

Anordningen tilsigter i det væsentlige at videreføre og præcisere gældende ret vedrørende muligheden for indgreb over for borgerne, der i dag er fastsat i Retsplejelov for Grønland. Det er hverken hensigten at begrænse eller udvide de eksisterende indgrebsmuligheder.

De vigtigste hovedelementer i anordningen er følgende:

Politiets opgaver:

Udkastet indeholder indledningsvist regler om, hvilke opgaver politiet skal udføre.

Heraf fremgår det, at politiet bl.a. har til opgave at forebygge kriminelle forhold og bringe kriminel virksomhed til ophør, afværge fare for enkelt personer og den offentlige sikkerhed, samt yde borgere bistand i faresituationer.

Herudover skal politiet udføre kontrol og tilsynsopgaver samt yde andre myndigheder bistand.

Politiets indgreb:

Udkastet indeholder detaljerede regler, der fastsætter, hvilke indgreb politiet kan foretage over for personer med henblik på at afværge fare.

Politiet kan bl.a. udstede påbud, besigtige en persons legeme og andre genstande i den pågældendes besiddelse, samt fratage en person dennes genstande. Er de nævnte midler ikke tilstrækkelige, har politiet endelig mulighed for at frihedsberøve personer, der udgør en fare for sig selv eller andre. Der stilles således krav om, at politiet skal benytte det mindst indgribende middel over for borgerne.

Endelig kan politiet skaffe sig adgang til ikke frit tilgængelige steder uden rettens beslutning, når dette er nødvendigt for at afværge fare for forstyrrelser af den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller enkeltpersoner.

Politiets anvendelse af magt:

Udkastet fastslår ligeledes, hvornår politiet kan anvende magt.

Politiet kan i henhold til udkastet bl.a. anvende magt med henblik på at afværge fare, kontrollere om en person besidder våben, bringe kriminel virksomhed til ophør, samt vurdere om et barn er beruset eller en syg eller hjælpeløs person befinder sig i fare.

Det fremgår tydeligt af udkastet, at magt skal anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum. Politiets magtanvendelse skal således være nødvendig og forsvarlig og må alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet.

Endelig indeholder udkastet detaljerede regler for, hvornår og under hvilke betingelser politiet kan anvende skydevåben, stave, hunde, gas og peberspray.

Bemyndigelsesbestemmelser:

Udkastet indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser.

Justitsministeren kan herefter udarbejde en politivedtægt for hver kommune og Nationalparken i Nord- og Østgrønland.

Af udkastet fremgår det, at en politivedtægt for en kommune skal udarbejdes af politidirektøren efter drøftelse med kommunen, mens en politivedtægt for Nationalparken i Nord- og Østgrønland udarbejdes efter drøftelse med Naalakkersuisut.

I en politivedtægt kan der bl.a. fastsættes nærmere bestemmelser om sikring af den offentlige orden, beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, midlertidige forbud eller påbud, samt sanktioner ved manglende efterlevelse.

Lægeundersøgelser:

På grund af de store geografiske afstande i Grønland, og at der ikke er en læge til stede i alle beboede områder, er de bestemmelser i den danske politilov, hvoraf det fremgår, at en person straks skal undersøges af en læge, ændret til, at undersøgelsen skal ske hurtigst muligt. Endvidere er det præciseret, at sundhedsvæsenet kan beslutte, at undersøgelsen foretages af andet sundhedspersonale, hvis der ikke er en læge det pågældende sted. Dette svarer til, hvordan situationerne håndteres i praksis i dag. Ved vurderingen af, om undersøgelsen kan foretages af andet sundhedspersonale (end en læge), skal der som hidtil foretages en afvejning af på den ene side behovet for lægehjælp (den pågældende persons helbredsmæssige tilstand) og på den anden side den ulempe, det vil medføre, hvis den pågældende person skal tilses af en læge (f.eks. udgifter til transport som følge af de geografiske forhold).

Forsvarets bistand til politiet:

Udkastet indeholder endeligt regler om, hvilke opgaver, som politiet kan anmode om bistand fra Forsvaret til, hvis politiets egne ressourcer ikke er tilstrækkelige eller lige så egnede som Forsvarets til den pågældende opgave. Politiet kan bl.a. anmode Forsvaret om bistand til kontrol- og afspærringsforanstaltninger, eftersøgnings- og evakueringsopgaver samt patruljering og personbeskyttelse.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Anordningen om ikrafttræden for Grønland af lov om politiets virksomhed er et led i samarbejdet mellem Justitsministeriet og Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet om at opdatere lovgivningen på justitsområdet for Grønland, således at denne svarer til danske standarder.

Med anordningen fastsættes der klare og tidssvarende lovregler for politiets virksomhed, hvilket både vil betyde, at borgernes retssikkerhed styrkes, og at politiet får et klart retligt grundlag at arbejde ud fra, herunder især vedrørende mulighederne for at foretage indgreb og anvende magt.

Det skal understreges, at anordningen i det væsentligste er en videreførelse og præcisering af de regler, der gælder i dag vedrørende politiets muligheder for indgreb over for borgerne. Det er således hverken hensigten at begrænse eller udvide de eksisterende indgrebsmuligheder.

Der er ikke fastsat en endelig ikrafttrædelsesdato i anordningen. Årsagen hertil er, at der i anordningen anvendes titlen ”politidirektør”. Denne titel vil erstatte den nuværende ”politimester” titel, såfremt forslag til ændring af retsplejeloven vedrørende en politireform bliver vedtaget. Da det imidlertid ikke er muligt at forudse, hvilket af punkterne, der bliver behandlet først, vil anordningen ikke kunne træde i kraft, før en ændring af retsplejeloven er vedtaget i såvel Inatsisartut som Folketinget.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget.